

Kişisel Hayat Çevresinde Oluşan Metinler

Kişisel Hayat Çevresinde Oluşan Metinler:

GÜNLÜK (Günce - Jurnal)

Bir kimsenin yaşadığı olayları günü gününe yazmasıyla oluşan yazı türüdür. Eski edebiyatta adı, ruznamedir.

İlk günlük örneği Direktör Ali Bey'in Seyahat Jurnalı'dır.

ANI (Hatıra)

Kişinin ya kendi yaşadıklarını ya da tanık olduklarını anlattığı yazılardır, günlükler gibi yazarın tanıklığına dayanır.

GEZİ YAZISI (Seyahatname)

Bir kimsenin gezip gördüğü yerleri, bu yerlerle ilgili bilgi ve izlenimlerini anlattığı yazı türüne denir.

Gezi yazılarında amaç okuyucuda gezilip görülen yerleri görme isteği uyandırmak olduğu için sanatçı, gezip gördüğü yerlerde okura ilginç gelebilecek ayrıntıları seçer.

Coğrafya, toplumbilim, folklor, hukuk, tarih gibi alanlar için belge niteliği de taşır.

Dünyada ünlü gezi yazarları Marco Polo (Venedikli), İbni Batuta (Arap) İki gezi örneklerimiz: Miratül'l-Memalik (Şeydi Ali Reis), Babürname (Babür Şah), Seyahatname (Evliya Çelebi)

BİYOGRAFİ (Yaşam Öyküsü)

Belli bir alanda başarıya ulaşmış toplumda ilgiyle karşılanan kişilerin hayatlarını anlatan yazılara denir.

Bu türün edebiyatımızdaki en eski örnekleri tezkirelerdir. İlk şairler tezkiresi ise Ali Şir Nevai'nin Mecalisü'n - Nefais adlı yapıtıdır.

Batılı anlamda biyografi örnekleri ise Cumhuriyet Dönemi'nde verilmiştir.

Şevket Süreyya Aydemir'in Tek Adam, İkinci Adam, Menderes'in Dramı; Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Yahya Kemal Beyatlı adlı eserleri biyografi türünün en güzel örnekleridir.

OTOBİYOGRAFİ (Öz Yaşam Öyküsü)

Bir kişinin kendi hayatını kendisinin kaleme aldığı yazı türüdür. Otopiyografide yazının gerçeğe bağlılığı bu eserin değerini belirler. Edebiyatımızda fazla gelişmeyen bu türe örnek olarak Aziz Nesin'in Böyle Gelmiş Böyle Gitmez adlı eseriyle Necip Fazıl'ın Kafa Kağıdı adlı eseri örnek gösterilebilir.

MEKTUP

Birbirinden uzakta olan kişilerin haberleşme ya da kişilerin iç dünyalarını paylaşma ihtiyacından doğmuş yazı türüdür. Resmi mektup, iş mektubu, özel mektup, edebi ve felsefi mektup, açık mektup olmak üzere çeşitli grupları vardır. Bu türe kimliğini kazandıran Latin yazar Çiçero'dur. Fuzuli'nin Şikayetnamesi mektup türünün edebiyatımızdaki ilk örneğidir.

BİBLİYOGRAFYA (Kaynakça)

Kitaplar hakkında künye bilgilerin (basım yılı, yeri, eserin yazarı...) yer aldığı yazı türüdür.
Katip Çelebi - Keşfü'z Zünun

PORTRE

Kişiyi karakteristik özellikleriyle okuyucuya tanıtmak amacıyla yazılan edebi yazılardır.